

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลท่าหลวง

อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี

The Political Participation of People in Tha Luang Subdistrict

Trakan Phuet Phon District, Ubon Ratchathani Province

¹เกริกเกียรติ นันตะบุตรและ ²วัลลภ รัฐฉัตรานนท์

Gergkeat Nantabut¹ and Wanlop Rathachatranon²

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Faculty of Social Sciences, Kasetsart University, Thailand

E-mail: Gergkeat.n@ku.th, fsocwll@ku.ac.th

Retrieved 07-07-2023; Revised 10-08-2023; Accepted 21-08-2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลท่าหลวง อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลท่าหลวง อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลท่าหลวง อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ ประชาชนในเขตตำบลท่าหลวง อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 315 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน คำนวณค่าสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตตำบลท่าหลวง อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมทางการเมือง ประชาชน จังหวัดอุบลราชธานี

Abstract

The purpose of this research is to study the level of political participation of the people in Tha Luang Sub-district Trakan Phuet Phon District Ubon Ratchathani Province The sample group used in this research was people in Tha Luang sub-district. Trakan Phuet Phon District Ubon Ratchathani Province, totaling 315 people. The instrument used in the study and data collection was a questionnaire. The data were analyzed using a computer program. The statistics used for analysis were: Statistics, percentage, mean, standard deviation, t-value, one-way analysis of variance. Pearson correlation coefficient Statistical significance was used in this analysis. was set at the 0.05 level. The results showed that people in Tha Luang Subdistrict Trakan Phuet Phon District Ubon Ratchathani Province have a medium level of political participation From the hypothesis testing, it was found that educational levels and occupations were different. Political participation was significantly different at the 0.05 level

Keywords: Political Participation, People, Ubon Ratchathani Province

บทนำ

หลังจากการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาสู่ระบอบประชาธิปไตยในวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 การมีส่วนร่วมของประชาชนไม่มีบทบัญญัติใดของรัฐธรรมนูญให้ความคุ้มครองอย่างชัดเจน นอกเหนือการรับรองอำนาจอธิปไตยของปวงชนชาวไทย และการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของชนชาวไทยเท่านั้น จนกระทั่งมีการบัญญัติถึงคำว่า “มีส่วนร่วม” เป็นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534

แม้การมีส่วนร่วมของประชาชนในช่วงก่อนหน้ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จะไม่ได้มีบทบัญญัติใดของรัฐธรรมนูญคุ้มครองโดยตรง ก็ไม่ได้หมายความว่ามีส่วนร่วมของประชาชนทั้งในทางกฎหมายและการเมืองไม่มีอยู่ในประเทศไทย ตามที่กล่าวมานั้นด้วยประเทศไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นระบอบการปกครองที่ถือว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน การมีส่วนร่วมทางการเมืองถือเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตย เมื่อพิจารณาจากเหตุการณ์ 14 ตุลา (พ.ศ. 2516) และเหตุการณ์ 6 ตุลา (พ.ศ. 2519) ก็สามารถเป็นเครื่องยืนยันได้ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนไทยอยู่ในระดับที่สูง

ในการรับรู้ของคนทั่วไปการเลือกตั้งคือเครื่องมือในการมีส่วนร่วมทางการเมืองการที่ชัดเจนที่สุดและเป็นรูปธรรม ทั้งยังสามารถวัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ไม่มากนักน้อย แต่หลังจากการรัฐประหารในปี พ.ศ. 2557 คนไทยได้วางเว้นจากการเลือกตั้งมาเป็นเวลา 6 ปี และผลพวงจากการรัฐประหารในปี พ.ศ. 2557 ยัง

ส่งผลให้ประชาชนในตำบลท่าหลวงได้วางเว้นจากการเลือกตั้งท้องถิ่นในช่วง พ.ศ. 2555 ถึง พ.ศ. 2564 รวมระยะเวลากว่า 9 ปี ซึ่งการขาดความต่อเนื่องในการเลือกตั้งอาจจะส่งผลให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลท่าหลวงนั้นลดลง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลท่าหลวง อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลท่าหลวง อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลท่าหลวงอำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษานี้ ผู้วิจัยแบ่งการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเป็น 2 ส่วนได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง และแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง สามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

การรับรู้ข่าวสาร เป็นกระบวนการรับรู้โดยใช้ประสบการณ์ของแต่ละบุคคลในการกลั่นกรองข่าวสาร แบ่งได้ 5 ประเภทดังนี้

ความสนใจ แบ่งได้ 3 ประเภทดังนี้

การเลือกเปิดรับสาร คือ ผู้คนมีการเปิดรับสารจากการสื่อสารมวลชนตามความคิดเห็นและความสนใจที่มีอยู่และเพื่อหลีกเลี่ยงเนื้อหาที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายที่ตนสนับสนุน อีกนัยหนึ่งอาจกล่าวได้ว่าบุคคลมีแนวโน้มที่จะขอข้อมูล ซึ่งช่วยส่งเสริมมุมมองที่มีอยู่ ในขณะที่เดียวกันก็หลีกเลี่ยงข้อมูลที่ขัดแย้งกับมุมมองของตน

การเลือกรับรู้ คือ การที่ผู้รับสารเติมแต่งสารที่มีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมกับค่านิยมของผู้รับสารโดยผู้รับสารมักจะแต่งเติมสารใหม่เพื่อให้พอดีกับความเข้าใจของเขา

การเลือกจำ คือ กระบวนการที่ผู้รับสารจะจดจำสารที่มีความใกล้เคียงกับความสนใจ ค่านิยมและความเชื่อของตน ได้แม่นยำกว่าสารที่ตรงกันข้ามกับค่านิยมและความเชื่อของผู้รับสาร

กลุ่มและบรรทัดฐานของกลุ่ม คือ ค่านิยมที่กลุ่มหรือสังคมยอมรับซึ่งอาจส่งผลต่อทัศนคติทางการเมือง อาจทำให้เกิดกระบวนการต่อต้านทัศนคติที่แตกต่างจากความเชื่อของกลุ่มพร้อมสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ทัศนคติที่ตรงกับความเชื่อของกลุ่ม

การเผยแพร่ข่าวสารระหว่างบุคคล พบว่า โดยทั่วไปแล้วผู้คนมักสนทนากเกี่ยวกับการสื่อสารมวลชนที่คุ้นเคยอาจพลาดไป ซึ่งเป็นผลดีต่อการเผยแพร่เนื้อหาข่าวสารผ่านความสัมพันธ์ของบุคคล เนื่องจากอิทธิพลของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลดูเหมือนจะโน้มน้าวใจได้มากกว่าการสื่อสารมวลชน

ผู้นำทางความคิด คือ พบว่า ความเห็นของผู้นำที่กระจายอย่างกว้างขวางในทุกชนชั้นทางสังคมมีอิทธิพลสามารถโน้มน้าวความคิดของประชาชนทั่วไปได้ เนื่องจากกลุ่มผู้นำทางความคิดมีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อที่เป็นทางการในการสื่อสาร เช่น วิทยุ หนังสือพิมพ์ และนิตยสารมากกว่าประชาชนทั่วไป

การสื่อสารมวลชน พบว่า สื่อถูกจำกัดให้สะท้อนสิ่งที่เป็นที่ยอมรับในสังคม ซึ่งนำไปสู่การโฆษณาชวนเชื่อ ผูกขาดข่าวสาร กล่าวคือไม่มีผู้ใดคัดค้าน และการโฆษณาชวนเชื่อแบบผูกขาดเป็นที่เชื่อถือของประชาชนในวงกว้างและมีประสิทธิภาพมาก

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนแบ่งได้ 6 รูปแบบดังนี้

การเลือกตั้ง เป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สำคัญรูปแบบหนึ่ง แต่พบว่าผู้ลงคะแนนไม่ค่อยเชื่อว่าการเลือกตั้งจะสร้างความแตกต่างที่สำคัญต่อระบบการเมืองได้ และการเข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกตั้งของประชาชนนั้น ถูกมองว่าเป็นเพียงหนึ่งในหน้าที่ของพลเมืองที่ดีเท่านั้น เพื่อแสดงออกถึงความรักชาติ (Patriot Act) เช่นเดียวกันกับ การเสียภาษีและการเคารพกฎหมาย

การเป็นหัวคะแนน เป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองอีกรูปแบบหนึ่ง หน้าที่ของบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเหล่านี้ คือ การชักชวนผู้อื่นให้ไปลงคะแนนเสียงให้กับพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนสนับสนุน หรือชักชวนให้ผู้อื่นเข้าร่วมการประชุมทางการเมือง เข้าร่วมการประชุม หรือบริจาคเงินให้พรรคหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนสนับสนุน เป็นต้น

การเป็นนักเคลื่อนไหวในชุมชน เป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองอีกรูปแบบหนึ่งหน้าที่ของนักเคลื่อนไหวในชุมชนมีความคล้ายคลึงกับการเป็นหัวคะแนนในหลาย ๆ ด้าน เพียงแต่จะมุ่งเน้นไปในการจัดการกับปัญหาสังคมหรือการติดต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับปัญหาสังคมเสียเป็นส่วนใหญ่

การติดต่อกับทางราชการ เป็นการติดต่อกับทางราชการในเรื่องที่เฉพาะเจาะจงซึ่งบุคคลกลุ่มนี้ได้รับผลกระทบโดยตรง เช่น การตรวจสอบประกันสังคมการก่อสร้างซ่อมบำรุงถนน รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองนี้อาจเรียกได้ว่าเป็นการมีส่วนร่วมแบบ "parochial" โดยที่บุคคลกลุ่มนี้จะมุ่งเน้นไปที่ส่วนเล็ก ๆ ของปัญหาแทนที่จะพิจารณาบริบทที่กว้างกว่า

การเป็นผู้ประท้วง เป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองอีกรูปแบบหนึ่งที่แสดงเจตนาและความไม่พึงพอใจของผู้มีส่วนร่วมได้อย่างชัดเจน เช่น การเข้าร่วมการประท้วงบนท้องถนนสาธารณะ การก่อจลาจลหากจำเป็นเพื่อให้รัฐแก้ไขความผิดพลาดต่างๆหรือการปฏิเสธที่จะปฏิบัติตามกฎหมายที่ไม่เป็นธรรม

การเป็นผู้สื่อสารทางการเมือง รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะ "ผู้สื่อสารทางการเมือง" ได้แก่ การติดตามข่าวสารทางการเมือง การส่งจดหมายแสดงการสนับสนุนผู้นำเมื่อพวกเขาจะทำในสิ่งที่ดีและถูกต้องหรือส่งจดหมายเพื่อประท้วงผู้นำ เมื่อพวกเขาจะทำในสิ่งที่ไม่ดีและไม่ถูกต้อง การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองแก่ผู้อาศัยในชุมชน การให้ความสนใจกับทางราชการและการเขียนจดหมายถึงบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้ มักเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูง มีข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองมากและมีความสนใจเกี่ยวกับการเมืองมากด้วย ผู้สื่อสารทางการเมืองเหล่านี้จะวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลมากกว่าบรรดาหัวคะแนนหรือผู้รักชาติแต่จะไม่แสดงออกด้วยกิจกรรมการประท้วง

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลท่าหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี จำนวนทั้งหมด 2,893 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในตำบลท่าหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานีจำนวน 315 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ได้สร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้นโดยเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 6 ข้อ ประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลท่าหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 25 ข้อ โดยใช้แบบสอบถามตามมาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง และน้อย โดยกำหนดค่าคะแนนเป็น 3,2,1 และแปรผลระดับในการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองโดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย (Mean) เป็น 3 ระดับ คือ ค่าเฉลี่ย 2.34 ถึง 3.00 หมายถึงมาก ค่าเฉลี่ย 1.67 ถึง 2.33 หมายถึงปานกลาง และค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.66 หมายถึงน้อย ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลท่าหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 30 ข้อ โดยใช้แบบสอบถามตามมาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 4 ระดับ คือ ทุกครั้ง บ่อยครั้ง นานๆ ครั้ง และไม่เคยเลย โดยกำหนดค่าคะแนนเป็น 3,2,1,0 และแปรผลระดับในการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย (Mean) เป็น 3 ระดับ คือ ค่าเฉลี่ย 2.01 ถึง 3.00 หมายถึงสูง ค่าเฉลี่ย 1.01 ถึง 2.00 หมายถึงปานกลาง และค่าเฉลี่ย 0.00 ถึง 1.00 หมายถึงต่ำ ตามลำดับ

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำไปทดสอบการหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของคำถามในแต่ละข้อ และหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำไปทดลองใช้กับคนจำนวน 30 คน โดยการเก็บข้อมูลจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตพื้นที่ตำบลโนนสูง อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริงมากที่สุด แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีการคำนวณการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ผลการทดสอบพบว่าแบบสอบถามการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.93 และแบบสอบถามการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ใช้อธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไปของประชากร
2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้ในการวิเคราะห์และอธิบายการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลท่าหลวง อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี
3. การทดสอบที (t-test) ใช้ในการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
4. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) ใช้ในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลท่าหลวง อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี โดยทดสอบในตัวแปรอิสระที่มีตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป และทำการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของฟิชเชอร์ (Fisher's Least Significant Difference : LSD)
5. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation Coefficient) ใช้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง การตีความค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์โดยแปลผลไว้ดังนี้ ค่าสัมประสิทธิ์ 0.00 ไม่มีความสัมพันธ์ ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่าง 0.01 ถึง 0.09 หรือ -0.01 ถึง -0.09 มีความสัมพันธ์เล็กน้อย ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่าง 0.10 ถึง 0.29 หรือ -0.10 ถึง -0.29 มีความสัมพันธ์ต่ำ ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่าง 0.30 ถึง 0.49 หรือ -0.30 ถึง -0.49 มีความสัมพันธ์ปานกลาง ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่าง 0.50 ถึง 0.69 หรือ -0.50 ถึง -0.69 มีความสัมพันธ์มาก ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่าง 0.70 ถึง 0.89 หรือ -0.70 ถึง -0.89 มีความสัมพันธ์มากที่สุด ค่าสัมประสิทธิ์ตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป มีความสัมพันธ์สมบูรณ์
6. สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 57.8 และ มีอายุ 18 - 25 ปี จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 52.4 และระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 55.6 และมีสถานภาพสมรสเป็นคนโสดจำนวน 229 คน คิดเป็นร้อยละ 72.7 และประกอบอาชีพข้าราชการและบุคลากรของรัฐมากที่สุด จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 37.8 และมีรายได้ต่อเดือน ไม่เกิน 15,000 บาท จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 50.2

ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลท่าหลวง อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี ที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ มี 6 ด้าน การเลือกตั้ง การเป็นหัวคะแนน การเป็นนักเคลื่อนไหว

ในชุมชน การติดต่อกับทางราชการ การเป็นผู้ประท้วง การเป็นผู้สื่อสารทางการเมือง โดยผลการวิเคราะห์รายด้านมีดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลท่าหลวง อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลท่าหลวง อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การเลือกตั้ง	2.27	0.83	สูง
2. การเป็นหัวคะแนน	0.64	0.86	ต่ำ
3. การเป็นนักเคลื่อนไหวในชุมชน	1.34	0.70	ปานกลาง
4. การติดต่อกับทางราชการ	1.14	0.72	ปานกลาง
5. การเป็นผู้ประท้วง	0.39	0.72	ต่ำ
6. การเป็นผู้สื่อสารทางการเมือง	1.03	0.67	ปานกลาง
รวมทุกด้าน	1.17	0.58	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 1.17 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประเด็นที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด คือ การเลือกตั้ง ที่ค่าเฉลี่ย 2.27รองลงมา คือ การเป็นนักเคลื่อนไหวในชุมชน ที่ค่าเฉลี่ย 1.34 และน้อยที่สุด คือ การเป็นผู้ประท้วง ที่ค่าเฉลี่ย 0.39

1. การเลือกตั้ง พบว่า ประเด็นที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด คือ ท่านไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น (ระดับตำบล) รองลงมา คือ ท่านรู้สึกยินดีในการไปใช้สิทธิออกเสียง และน้อยที่สุด คือ ท่านไปใช้สิทธิออกเสียงประชามติ (ลงประชามติ)

2. การเป็นนักเคลื่อนไหวในชุมชน พบว่า ประเด็นที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด คือ ท่านเชิญชวน/ชักจูง ผู้อื่นทำกิจกรรมในชุมชน รองลงมา คือ ท่านบริจาคเงินหรือสนับสนุนสิ่งของเพื่อประโยชน์ของชุมชน และน้อยที่สุด คือ ท่านติดต่อกับภาครัฐเกี่ยวกับปัญหาในสังคม

3. การเป็นผู้ประท้วง พบว่า ประเด็นที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด คือ ท่านประท้วงผ่านอินเทอร์เน็ต รองลงมา คือ ท่านเข้าร่วมการประท้วงด้วยหนังสือ และน้อยที่สุด คือ ท่านเข้าร่วมการก่อการจลาจล

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลท่าหลวง อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาและอาชีพแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

1. ระดับการศึกษา

จากผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม พบว่า มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.00 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ 0.05 ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ประชาชนในเขตตำบลท่าหลวง อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของฟิชเชอร์ (Fisher's Least Significant Difference : LSD) พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกับประชาชนที่มีระดับการศึกษาชั้นปริญญาตรีขึ้นไป และประชาชนที่มีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา มีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาชั้นปริญญาตรีขึ้นไป

2. อาชีพ

จากผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวม พบว่า มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.03 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ 0.05 ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ประชาชนในเขตตำบลท่าหลวง อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานีที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของฟิชเชอร์ (Fisher's Least Significant Difference : LSD) พบว่าประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการและบุคลากรของรัฐ มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกับประชาชนที่มีอาชีพอื่นๆ และประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการและบุคลากรของรัฐ มีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าประชาชนที่มีอาชีพอื่นๆ

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

จากผลการวิเคราะห์พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ 0.37 และมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.02 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ 0.05 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความสัมพันธ์กันปานกลางในทางบวก

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลท่าหลวง อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานีในครั้งนี้ ผลการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลท่าหลวง อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวม 1.17

เมื่อพิจารณาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองรายด้านพบว่า ด้านการเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ย 2.27 ซึ่งอยู่ในระดับสูงและเป็นด้านที่สูงที่สุด รองลงมาด้านการเป็นนักเคลื่อนไหวในชุมชน มีค่าเฉลี่ย 1.34 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการติดต่อกับทางราชการ มีค่าเฉลี่ย 1.14 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการเป็นผู้สื่อสาร

ทางการเมือง มีค่าเฉลี่ย 1.03 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการเป็นหัวคะแนน มีค่าเฉลี่ย 0.64 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ และด้านการเป็นผู้ประท้วง มีค่าเฉลี่ย 0.39 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำและเป็นด้านที่ต่ำที่สุด

ด้านการเลือกตั้ง ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ด้านการเลือกตั้งอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.27 แสดงให้เห็นว่า ประชาชนส่วนใหญ่ได้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เนื่องจากการเลือกตั้งถือเป็นหน้าที่ของพลเมืองที่ดี และเป็นวิธีที่ง่ายในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Milbrath and Goel ที่ได้จัดลำดับขั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ และได้อธิบายไว้ว่า การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมในระดับกิจกรรมผู้ชม ซึ่งเป็นระดับเริ่มต้นของการมีส่วนร่วมทางการเมือง และเป็นกิจกรรมที่ผู้คนเข้าถึงง่ายที่สุด

ด้านการเป็นผู้ประท้วง ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ด้านการเป็นผู้ประท้วงอยู่ในระดับต่ำ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.39 แสดงให้เห็นว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมการประท้วงมาก่อน อาจเนื่องจากประชาชนเองไม่มีข้อพิพาทที่จะนำไปสู่การประท้วง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Milbrath and Goel ที่ได้อธิบายไว้ว่า การเป็นผู้ประท้วงเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ผู้คนเข้าไปมีส่วนร่วมน้อย อีกทั้งในทัศนคติของคนส่วนใหญ่เห็นว่าการประท้วงนั้นเป็นสิ่งที่ผิด

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า ระดับการศึกษาของประชาชนมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้วยประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่สูงมักตระหนักถึงผลกระทบจากนโยบายของรัฐที่มีต่อปัจเจกบุคคลมากกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาน้อย จึงทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันธนา ตูนา ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบล ตำบลดอนกายาน อำเภอมือง จังหวัดสุพรรณบุรี” และ นภัส เล็กเจริญ ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี”

2. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่าง แสดงให้เห็นว่า อาชีพของประชาชนมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้วยเพราะแต่ละอาชีพมีความยืดหยุ่นของเวลาการทำงานหรือช่องทางการสื่อสารที่แตกต่างกัน จึงทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสันธนา ตูนา ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบล ตำบลดอนกายาน อำเภอมือง จังหวัดสุพรรณบุรี” และ นภัส เล็กเจริญ ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี”

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ผลการวิจัย พบว่า การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในทิศทางเดียวกันและมีความสัมพันธ์ปานกลาง แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชนมีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง อาจเพราะการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ทำให้ผู้รับข่าวสารได้มีข้อมูลที่จะใช้ตัดสินใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้แม่นยำและถูกต้องมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญของการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรฤดี เอี่ยมสำอางค์ ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตบางซื่อ”

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลท่าหลวง อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานีอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าประชาชนให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่พอสมควร แต่การที่จะรักษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อไปได้หรือเพิ่มการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้นั้น หลายภาคส่วนต้องปลูกฝังทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นหนึ่งในหลักการสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและเป็นประโยชน์สูงสุดของระบอบการปกครองดังกล่าวด้วย ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

1. จัดกิจกรรมปลูกฝังการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยอาจจะผลักดันกิจกรรมนอกหลักสูตร เช่น กิจกรรมสภานักเรียน ให้บรรจุในหลักสูตร เพื่อเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองแก่นักเรียน
2. เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถที่จะปกครองตนเอง (Self-government) เพื่อสร้างความศรัทธาในระบอบการปกครองประชาธิปไตยให้ได้ โดยอาจจะริเริ่มจากการศึกษาปฐมวัยซึ่งอยู่ในกำกับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่แล้ว โดยการให้อำนาจท้องถิ่นอย่างเต็มที่ในบริหาร พร้อมให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นเพื่อมาเป็นผู้กำหนดนโยบายด้านการศึกษาปฐมวัย เพื่อเป็นการฝึกฝน เรียนรู้การปกครองตนเองและสามารถสร้างความศรัทธาในระบอบประชาธิปไตยไปด้วยในเวลาเดียวกัน
3. จัดให้มีกิจกรรมที่ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาชุมชนของตน โดยอาจเป็นการจัดกิจกรรม big cleaning day เพื่อกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชนและสร้างความรัก ความสำนึก และความภาคภูมิใจในชุมชน
4. จัดกิจกรรมการปลูกฝังความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย สิทธิ หน้าที่ และกฎหมาย เพื่อเสริมสร้างความศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย

เอกสารอ้างอิง

- Klapper JT. (1960) The effects of mass communication. glencoe, illinois: The Free Press.
- Milbrath LW, Goel ML. (1977). Political Participation: How and Why Do People Get Involved in Politics? 2 ed. Chicago: University of Oxford.
- Vaus Dd. (2022). Surveys in social research. 5 ed. New South Wales, Australia: Allen & Unwin.
- Suncha T. (2017). people participation in Project Towards well-being promotive measure in sub-district level, Don Kamyang Sub-district, Mueang District, Suphan Buri Province [Master's Thesis]. Bangkok: kasetsart university, Thai.
- NAPAS L. (2018) . PUBLIC POLITICAL PARTICIPATION IN THE AREA OF NONGPRUE MUNICIPALITY, BANGLAMUANG DISTRICT, CHONBURI PROVINCE [Master's Thesis]. Chonburi : Burapha University; Thai.
- Pornruedee L. (2017). The Political Participation of People in Bang Sue District [Master's Thesis]. Bangkok : kasetsart University; Thai.